

(“Kolajna”, 1950), “Камък жаден за извор” (“Žedan kamen na studencu”, 1954). Есеист и литературен критик.

30 г.

- от смъртта на **Кърсто Хегедушич** (1901–1975) – художник, член на групата “Земя” (“Zemlja”), която се обявява против чуждите течения като импресионизма и неокласицизма. Настоява изкуството да бъде огледало на социалната среда.

Евелина Грозданова

ЧЕШКИ КАЛЕНДАР

960 г.

- от рождението и 880 г. от смъртта на **Козма Пражки** (1045–1125) – първия чешки историограф и първия известен по име чешки писател. Автор на “Хроника на Бохемия” (“Chronica Bohemorum”), която представя чешката история от най–стари времена до годината на авторовата смърт.

685 г.

- от рождението на **Ян Милич** (ок. 1320–1374) – проповедник и автор на трактати в духа на Реформацията, които го определят като един от най–значимите предходници на Ян Хус. В трактатите си критикува църквата и нейните служители.

670 г.

- от рождението на **Томаш Щитни** (ок. 1335 – ок. 1409) – теоретик на реформационното движение, предходник на Ян Хус. Пръв пише антиклерикални трактати на чешки език.

650 г.

- от рождението на **Матей от Янов** (ок. 1355–1393) – теоретик на чешката Реформация и предходник на Ян Хус. Автор на трактати, в които проповядва за връщане към изконното апостолско християнство. Автор на теологични трудове на латински, сред които се откроява трактатът „Правила на Стария и Новия завет“ (1392).

615 г.

- от рождението и 545 г. от смъртта на **Петър Хелчицки** (1390–1460) – писател и философ от епохата на Реформацията. Автор на множество

трактати, сред които най-значим е “Мрежа на правата вяра” (“Siet vieri pravé”, ок. 1440), в който критикува църковната и светската власт, но не допуска физическо насилие в борбата за защита на християнската вяра.

590 г.

- от гибелта на **Ян Хус** (1369–1415) – идеолог на Чешката реформация и създател на актуалната и днес правописна реформа. Автор на множество трактати: “Изложение на правата вяра, десетте Божи заповеди и Отче наш” (“Výklad Vieri, Desatera a Páteče”), “Книги за светотатството” (“Knížky o svatokupectví”, 1413) “Дъщеричка”, “Постила” („Postilla”, 1413), “За църквата” (“O církvi”, 1413) и др. С трактата, писан на латински, “За чешката ортография” въвежда правописната норма, която е запазена и в съвременния чешки език. Изгорен на кладата в Констанц като еретик.

545 г.

- от рождението и 485 г. от смъртта на **Викторин Корнел от Вишехрад** (1460–1520) – издател и книжовник, представител на ренесансовия хуманизъм. Най-значимият му труд има юридически характер: “Девет книги за правото, съдиите и поземлените таблици на чешката земя” (“O práviech, súdiech i deskách země České knihy devatery”, 1494–1499).

495 г.

- от смъртта на **Бохуслав Хасищейнски** (1461–1510) – представител на ренесансовия хуманизъм. Автор на редица произведения на латински: “За човешката мизерия” (1495), “За алчността” (1499) и др.

485 г.

- от рождението на **Вацлав Ян Роса** (1620–1689) – бароков поет. Автор на любовна лирика: “Разказът на Липирон” (“Discursus Lypirona”, 1651). Създава чешка граматика, в която формулира правилата на метрическото стихосложение.

435 г.

- от смъртта на **Ян Амос Коменски** (1592–1670) – най-значимия чешки писател и философ от края на Ренесанса. Автор на религиозна поезия и на трактати, с които защитава реформационното движение и идеите на Хус: “Заветът на умиращата майка Братската община” (“Kšaft umírající matky jednoty bratrské”, 1648). В “Кратка история на славянската църква” (“Stručná historie církve slovenské”) свързва делото на Кирил и Методий с Брат-

ската община. С множеството си трудове, сред които най-значими са “Светът в картини” (“Orbis pictus”, 1658), “Всеобщ съвет за подобряване на човешките дела” (“De rerum humanarum emendatione consultatio catholica”, 1664-65), “Центърът на сигурността” (“Centrum securitatis”) и особено с “Велика дидактика” (“Didactica magna”, 1628-32), писана на латински, е всепризнат за основоположник на модерната педагогика и дидактика. Създава първия роман в чешката литература “Лабиринтът на свeta и раят на сърцето” (“Labyrint světa a ráj srdce”, 1623).

430 г.

- от смъртта на **Феликс Кадлински** (1613–1675) – бароков поет и адаптатор на немска буколическа поезия. “Протославейче” (“Zdoroslavíček”, 1665) се определя за едно от произведенията с особено значение за развитието на литературния език.

425 г.

- от смъртта на **Бедржих Бридел** (1619–1680) – поет, професор по реторика и поетика, издател, преводач. Автор на канционална поезия, на легенди за светци, както и на философско-рефлексивна поезия, определяна за връх на чешката барокова поезия: “Какво е Бог? Човекът?” (“Co Bůh? Člověk?”, 1658).

340 г.

- от рождението на **Вацлав Там** (1765–1816) – един от първите чешки възрожденци, организатор на чешкия театър и водеща фигура на ранната новочешка драматургия. Сред най-играните му пиеси е “Бржетислав и Итка, или Отвлечане от манастира” (“Břetislav a Jitka aneb Únos z kláštera”, 1786). Съставя алманаха “Стихотворения в мерена реч” (“Básně v řeči vázané”, 1785), с който поставя началото на класическичната поезия.

235 г.

- от рождението на поета **Шебастиан Хневковски** (1770–1847) – народен будител, една от най-ярките фигури на Чешкото просвещение, поет от школата на Антонин Пухмайер. Съчетава идеите на Просвещението с поетиката на класицизма. Най-известното му произведение е героико-комическият епос “Девин” (“Děvín”, 1805),

220 г.

- от първото професионално представление на чешки език (1785) – комедията “Беглец от синовната любов” (“Odběhlec z lásky synovské”) на немския драматург Г. Стефане, представена в някогашния Ностицов, днес Ставовски театър в Прага.

215 г.

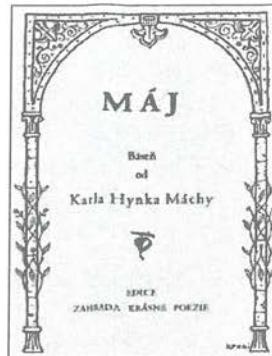
- от създаването на “Чешка експедиция” (“Česká expedice”) – първото чешко издателство и книжарница (1790) на Вацлав Матей Крамериус.

195 г.

- от рождението на **Карел Хинек Маха** (1810–1836) – най-значимия чешки поет романтик. Автор на философска поезия, лиризиранi разкази, като “Маринка” (“Marinka”, 1834), “Поклонение на Кърконошите” (“Pout’ krkonošská”, 1834), “Вечер на Бездез” (“Večer na Bezdězu”, 1834), на романа “Цигани” (“Cikáni”, 1835). От замислената историческа романова тетralогия “Палачът” (“Kat”) завършва само първата част “Кршивоклад” (“Křivoklad”, 1834). Връх на поетическия му талант е поемата “Май” (“Máj”, 1836), определяна за начало на модерната чешка поезия. Умира в мизерия в навечерието на своята сватба.

185 г.

- от рождението на **Божена Немцова** (1820–1862) – писателка с фундаментално значение за чешката литература на XIX в. С романа си “Баба” (“Babička”, 1855) поставя началото на реализма в чешката литература. Създава разкази и повести на социална тема, като утвърждава патриархалния морал: “В замъка и неговата околност” (“V zámku a podzámcí”, 1856), “Планинско село” (“Po-horská vesnice”, 1856), “Бедни хора” (“Chudí lidé”, 1857), “Хижа в планината” (“Chýže pod horami”, 1858), “Добър човек” (“Dobrý člověk”, 1858) и др. Събира и адаптира народни приказки.
- смъртта на **Антонин Пухмайер** (1769–1820) – най-значимия поет от първото поколение на Чешкото просвещение, организатор на първата светска литературна школа в Чехия, редактор на нейните алманаси. Автор на оди, елегии, филологически трудове и др. Въвежда в поезията силаботоническият стих.

K. X. Maha. *Maj*, 1836

Б. Немцова
(1820–1862)

К. Светла (1830–1899)

175 г.

- от рождението на **Каролина Светла** (1830–1899) – романистка, една от първите представители на чешкия реализъм, радетелка на идеята за еманципация на жената. Авторка на романите “Селски роман” (“Vesnický román”, 1867), “Кръст край потока” (“Kříž u potoka”, 1868), “Кралицата на камбаните” (“Zvonečková královna”, 1872), “Плевен” (“Pleven”, 1880) и др.

170 г.

- от рождението на **Витезслав Халек** (1835–1874) – поет, прозаик, драматург, инициатор на първата реалистична школа “Май”. Автор на стихосбирките “Вечерни песни” (“Večerní písňe”, 1859), “В природата” (“V přírodě”, 1872–1874), “Приказки от нашето село” (“Pohádky z naší vesnice”, 1874) и др., на разкази, както и на драми на историческа тема.
- от рождението на поета **Адолф Хейдук** (1835–1923) – представител на първата реалистична школа “Май”, един от любимите поети на своето поколение. Автор на над 60 стихосбирки, сред които се откроява “Цимбал и цигулка” (“Cimbál a housle”, 1876).

165 г.

- от рождението на писателя **Якуб Арбес** (1840–1914), определян за родоначалник на чешката литературна фантастика. Създава предимно проза, в която съчетава криминалното и фантастичното начало. Въвежда жанра романето, за който е характерна атрактивната фабула на границата между реалното и иреалното. Сред най-известните му произведения са “Свети Ксаверий” (“Svatý Xaverius”, 1873), „Сивоокият демон“ (“Sivoooký démon”, 1873), “Разпнатата” („Ukřižovaná“, 1876), “Мозъкът на Нютон” (“Newtonův mozek”, 1877), “Кандидати за екзистенция” (“Kandidáti existence”, 1878) и др.

160 г.

- от рождението на поета **Йозеф Вацлав Сладек** (1845–1912) – поет от т. нар. “космополитна школа”, създадена около сп. “Лумир”. Той е първият чешки писател, който посещава САЩ, превежда американска и английска литература. Автор на стихосбирките “Искри по морето” (“Jiskry na moři”, 1880), “Селски песни. Чешки сонети” (“Selské písňe. České znělky”, 1890) и др. , както и на поезия за деца, която го определя като първия значим детски писател.

155 г.

- от рождението на **Томаш Г. Масарик** (1850–1937) – философ, първия президент на Чехословакия. Радетел на идеята за “чехословашка” нация и език. Във философията застава на позиции, противоположни на Хегеловите, тъй като се основава на pragmatизма и “конкретизма”, както сам определя своята концепция, и се стреми към свързване на теорията с практиката. Определя художественото познание като най-

висша форма на човешкото познание, което същевременно трябва да отразява и точното научно познание. Автор на "Закони на просветата и бъдещето на славянството" ("Zákony osvěty a budoucnost Slovanstva", 1877), "Основи на конкретната логика" ("Základové konkrétné logiky", 1885), „Чешкият въпрос" ("Česká otázka", 1895), "Модерният човек и религията" ("Moderní člověk a náboženství", 1896), "Русия и Европа" ("Rusko a Evropa", 1913) и мн. др.

145 г.

- от рождението на писателя **Карел Матей Чапек – Ход** (1860–1927). Прозата му се свързва с естетиката на натурализма. Трагиката в социалните и междучовешките взаимоотношения пресъздава в романите "Отмъстителят Кашпар Лен" ("Kašpar Lén Mstitel", 1908), "Турбина" ("Turbína", 1916), "Антонин Вондрейц" ("Antonín Vondrajc", 1917–1918) и др.
- от рождението и 75 г. от смъртта на **Йозеф Шваб – Малострански** (1860–1930) – писател и композитор, първия чешки филмов актьор.
- от рождението на художника **Алфонс Муха** (1860–1939) – забележителен представител на сецесиона! Автор на плакатите на Сара Бернар – легендарна парижка актриса от края на XIX в. Преподава в академиите в Ню Йорк, Чикаго и Филаделфия. В продължение на повече от 20 години работи върху монументалния цикъл от 20 платна "Славянска епопея" ("Slovanská epopej"). Особено известен е с женските образи, символизиращи годишни сезони, екзистенциални категории и т. н. (вж. корицата на сп. "Славянски диалози", бр. 1, 2004).

140 г.

- от смъртта на писателя **Рудолф Майер** (1837–1865) – представител на първата реалистична литературна школа, създадена около алманаха "Май" през 1858 г. От поетическите му творби най-известна е социалната балада "По пладне" ("V poledne", 1862).
- от смъртта на художника **Йозеф Матей Навратил** (1798–1865) – основоположник на реализма в живописта.

135 г.

- от смъртта на **Карел Яромир Ербен** (1811–1870) – поет романтик, автор на стихосбирката "Китка" ("Kytice", 1853), с която утвърждава жанра на литературната балада в поезията и фолклорния модел в поезията. Събира народни песни и приказки на славянските народи.

130 г.

- от рождението на **Станислав Костка Нойман** (1875–1947) – поет с богато творческо развитие: от символизма и декаданса през авангар-

дизма до социалистическия реализъм. Творческият му дебют е свързан с първия модернистичен литературен кръг около сп. "Модерни ревю". Сборникът със стихове "Червени песни" ("Rudé zpěvy", 1924) го утвърждава като първия поет на социалистическия реализъм.

- от смъртта на Густав Пфлегер Моравски (1833–1875) – автор на социални романи: "Из малкия свят" ("Z malého světa", 1864), "Госпожата на фабриканта" ("Paní fabrikantová", 1873) и др.

125 г.

- от рождението на Арне Новак (1880–1939) – литературен теоретик, историк и критик. Автор на редица литературоведски книги с обзорен характер и на монографични изследвания за значими чешки писатели. Сред най-известните му трудове са "Панорамна история на чешката литература" ("Přehledné dějiny literatury české", 1913) и "Чешката книжовност от птичи поглед" ("České písemnictví z ptačí perspektivy", 1920).

120 г.

- от рождението на Егон Ервин Киш (1885–1948) – писател и журналист.
- от рождението и 60 г. от смъртта на Ярослав Кратохвил (1885–1945) – чешки писател и публицист, представител на социалистическия реализъм в прозата. Заловен от Гестапо, умира в концлагер. Автор на романа "Село" ("Vesnice", 1911-13), трилогията "Извори" ("Prameny", 1934-56) и др.
- от рождението на художника Вацлав Шпала (1885–1946) – един от първите чешки авангардисти в областта на кубистичната живопис.

115 г.

- от рождението на Карел Чапек (1890–1938) – писател със световна слава. В областта на научната фантастика създава романите "Кракатит" ("Krakatit", 1924), "Фабрика за абсолют" ("Továrna na absolutno", 1922), "Война със саламандрите" ("Válka s Mloky", 1936) и драмите "Р. У. Р." ("R. U. R.", 1920), "Бялата болест" ("Bílá nemoc", 1937), "Случаят Макропулос" ("Věc Makropulos", 1922). Автор е на философската романова трилогия "Хордубал" ("Hordubal", 1933), "Метеор" ("Povětroň", 1934) и "Обикновен живот" ("Obyčejný život", 1934), на редица сборници с разкази, част от които издава в съавторство с брат си Йозеф.
- от рождението на Ян Зързави (1890–1977) – художник, определян най-често като сюрреалист, но със специфичен поетикомедитативен стил.

- от създаването през 1890 г. на **Чешката академия на науките и изкуствата** (*České akademie věd a umění*). Неин инициатор е император Франц Йосиф, чиято политика благоприятства развитието на чешкия език и култура.
- от смъртта на **Йозеф Вацлав Фрич** (1829–1890) – поет и революционер. Издава алманаха “Лада Ниола” (“*Lada-Nióla*”, 1855), в който публикуват автори с демократични възгледи. Автор на стихосбирката “Песни от кулата” (“*Písně z bašty*”, 1862), както и на четири томни “Мемоари” (“*Paměti*”, 1886–1887), които имат особено висока стойност.

105 г.

- от рождението на **Иржи Волкер** (1900–1924) – пролетарски поет, автор на стихосбирките “Гост вкъщи” (“*Host do domu*”, 1921) и “Родилен час” (“*Těžká hodina*”, 1922).
- от рождението на **Витезслав Незвал** (1900–1958) – поет, прозаик, драматург, есеист, литературен критик, основен представител на междувоенния авангардизъм. От периода на поетизма са стихосбирките му “Пантомима” (“*Pantomima*”, 1924), “Малка розова градина” (“*Menší růžová zahrada*”, 1926), поемите “Странният чародей” (“*Podivuhodný kouzelník*”, 1922), “Акробат” (“*Akrobat*”, 1927), “Едисон” (“*Edison*”, 1928) и мн. др., а в сюрреализма се вписва със стихосбирките “Жена в множество число” (“*Žena v množném čísle*”, 1936), “Прага с дъждовни пръсти” (“*Praha s prsty deště*”, 1936), “Абсолютният гробар” (“*Absolutní hrobař*”, 1937), както и с редица прозаични и драматургични произведения. С установяване на комунистическия режим в Чехословакия се ориентира към соалистическия реализъм.
- от рождението на **Карел Тайге** (1900–1958) – теоретик и водеща фигура на авангардизма. Автор на манифести на поетизма и сюрреализма, на изследвания в областта на модерната живопис, архитектура, кино, фотография и типография. През сюрреалистичния си период създава колажи с висока художествена стойност (вж. бр. 2/3, 2004).
- от рождението на **Зденек Калиста** (1900–1982) – поет, преводач, литературен историк. Особено ценни са изследванията му върху чешкия барок.
- от рождението на скулптора **Винценц Маковски** (1900–1966) – професор в Академията за изобразително изкуство, член на сюрреалистичната група.

**В. Незвал (1900–1958)
и К. Тайге (1900–1958)**

- от рождението и 35 г. от смъртта на художника **Ян Славичек** (1900–1970) – учи се от Матис и Пикасо и се утвърждава като представител на модерната живопис. Рисува предимно пейзажи и натюрморти.

100 г.

- от рождението и 25 г. от смъртта на **Владимир Холан** (1905–1980) – един от най-значимите поети на XX в. Дебютира под влияние на поетизма, но скоро се ориентира към медитативната философско-екзистенциална поезия: “Триумфът на смъртта” (“Triumf smrti”, 1930), “Польх” (“Vanuti”, 1932), “Септември” (“Září”, 1938), “Пътят на облака”, (“Cesta mraku”, 1945), “Панихида” (“Panychida”, 1945), “Нощ с Хамлет” (“Noc s Hamletem”, 1964) и др.
- от рождението на актьора **Иржи Восковец** (1905–1981), чието име е неотменно свързано с това на Ян Верих, с когото основава през 1927 г. Кабаретния авангарден “Освободен театър” (“Osbozené divadlo”). След настъпването на комунистическия режим в Чехословакия емигрира в САЩ, където работи като театрален режисьор и киноактьор – най-известната му роля от този период е във филма “Дванадесет разгневени мъже”.
- от рождението и 25 г. от смъртта на актьора **Ян Верих** (1905–1980) – заедно с Иржи Восковец един от създателите и най-значими представители на “Освободения театър” в Прага. В междувоенния период заедно с Восковец участва в едни от първите чешки филми: “Барут и бензин” (“Pudr a benzin”), “Светът принадлежи на нас” (“Svět patří nám”), “Хайде хоп!” (“Hej třup!”), “Парите или животът” (“Peníze nebo život”), а след като Восковец емигрира в САЩ, той остава в Прага и участва в редица театрални постановки, както и във филмите „Хлебарят на императора и императорът на хлебаря“ (“Císařův pekař a pekařův císař”), „Имало едно време един крал“ (“Byl jednou jeden král”), „Щом дойде котаракът“ (“Až přijde kocour”).
- от рождението на литературния критик и писател **Вацлав Черни** (1905–1987) – ключова фигура в чешката култура. В студията “Идейните корени на съвременното изкуство” (“Ideové kořeny současného umění”, 1927) анализира влиянието на Бергсон върху литературата. “Есе за поетическия барок” (“Esej o básnickém baroku”, 1937) е пос-

ветено на проблема за абсолютните духовни ценности. В сборника със статии “Личност, творчество и борба” (“Osobnost, tvorba a boj”, 1947) защитава свободата на творческата изява. По време на хитлеристката окупация е изпратен в концлагер, а след това комунистическият режим го подлага отново на репресии – съден и уволнен от университета, където е бил професор по сравнително литературовззнание. С особено висока стойност са “Студии и есета върху модерната световна литература” (“Studie a eseje z moderní světové literatury”, 1969) и “Студии върху старата световна литература” (“Studie ze starší světové literatury”, 1969).

- от рождението на поета **Вилем Завада** (1905–1982). Дебютира през 20-те години под влияние на поетизма със стихосбирката “Панихида” (“Panychida”, 1929), но през 40-те години стиховете му се доближават до спиритуалната поезия: “Пеша по пътя” (“Cesta pěšky”, 1937), “На прага” (“Na prahu”, 1970) и др.

95 г.

- от рождението на поета **Франтишек Хрубин** (1910–1971). Дебютира под влияние на поетизма, но най-зрелите му поетически творби са интонирани в духа на спиритуалистичния лиризъм. Автор на стихосбирките “Изпято отдалеч” (“Zpíváno z dálky”, 1933), “Хляб със стомана” (“Chléb s ocelí”, 1945), “Нощта на Йов” (“Jobova noc”, 1945), “Моята песен” (“Můj zpěv”, 1956), “Романс за флигorna” (“Romance pro křídlovku”, 1962) и др.
- от рождението и 15 г. от смъртта на **Индржих Халупецки** (1910–1990) – литературен критик, изкуствовед и преводач. Основен инициатор за създаването на литературната “Група 42” (“Skupiny 42”), която отхвърля социалистическия реализъм и се ориентира предимно към екзистенциализма. Автор на книгите “Смисълът на модерното изкуство” (“Smysl moderního umění”, 1944), “Изкуството днес” (“Umění dnes”, 1966), “За дадаизма ѝ сюрреализма в чешкото изкуство” (“O dada, surrealismu v českém umění”, 1980) и др.
- от рождението на **Карел Земан** (1910–1989) – режисьор, сценарист и художник. Автор на редица научнофантастични филми, между които “Пътешествие в праисторическите времена” (“Cesta do pravěku”), “Откраднатият дирижабъл” (“Ukrazená vzducholod”), “На кометата” (“Na kometě”), както и на анимационни филми, признати за класика в жанра.

90 г.

- от рождението на **Ярослав Вешин** (1859–1915) – художник с особени заслуги за развитието на българската живопис. След като завършива Художествената академия в Прага, а после в Мюнхен, пристига през 1894 г. в София като гимназиален учител и остава в България до края на живота си. Става дворцов художник на Фердинанд. Предпочитана

от него е баталната и селската тематика. Представител на академичната реалистична живопис.

- от рождението и 35 г. от смъртта на писателя **Ян Дърда** (1915–1970). Успешен е неговият роман “Градче на длан” (“Městečko na dlani”, 1940). Със сборника разкази “Нямата барикада” (“Némá barikáda”, 1946) се вписва трайно в литературата на социалистическия реализъм.

85 г.

- от смъртта на **Ружена Свободова** (1868–1920) – писателка, създава проза, в която основен проблем е съдбата на жената в съвременното общество. Сред най-сполучливите ѝ творби е романът “Черни лесничети” (“Černí myslivci”, 1908).

80 г.

- от смъртта на писателя **Алоис Мърщик** (1861–1925) – автор на реалистична проза и драма на селска тематика. Сред най-известните му творби е романовата хроника, посветена на моравското село, “Година на село” (“Rok na vsi”), а в съавторство с брат си Вилем създава пиецата “Мариша” (“Maryša”), която е определяна за значимо постижение на реалистичната драма от XIX в.

75 г.

- от смъртта на **Алоис Ирасек** (1851–1930) – автор на исторически романни и драми, с особени заслуги за утвърждането на реализма. Творчеството му се определя като “библия на чешкия народ”, тъй като пресъздава всички значими събития от различни исторически епохи. Автор на “Старинни чешки предания” (“Staré pověsti české”, 1894), романни за хуситската епоха – “Между теченията” (“Mezi proudy”, 3 тома, 1887–1890), “Против всички” (“Proti všem”, 3 тома, 1893), “Братство” (“Bratrstvo”, 3 тома, 1899–1908), романни за борбата на чешкия народ против хабсбургското владичество – “Скалаци” (“Skaláci”, 1875), “Песоглавци” (“Psohlavci”, 1884), “Мрак” (“Temno”, 1915), за възрожденската епоха – “Философска история” (“Filosofská historie”, 1878), “Ф. Л. Век” (“F. L. Věk”, 5 тома), “У нас” (“U nás”, 4 тома, 1896–1903) и др. Същите исторически теми разработва и в областта на драмата, но с най-голям успех и до днес се играе на сцената приказната му пиеца “Фенерът” (“Lucerna”, 1905).
- от премиерата на първия чешки озвучен филм “Тонка Шибенице” (“Tonka Šibenice”) на режисьора К. Антон, състояла се в пражкото кино “Алфа”.

70 г.

- от смъртта на **Йозеф Сук** (1874–1935) – композитор с международна известност, създава симфонична и камерна музика.

60 г.

- от смъртта на **Йозеф Чапек** (1887–1945) – писател и художник, един от най-ярките представители на кубизма. В съавторство с брат си Карел създава сборниците с разкази “Сияйни глъбини” (“Zářivé hlubiny”, 1916), “Краконошова градина” (“Krakonošova zahrada”, 1918) и драмите “Из живота на насекомите” (“Ze života hmyzu”, 1921) и “Адам Създателят” (“Adam Stvořitel”, 1927). Сред самостоятелните му книги, в които застъпва пре-
димно поетиката на кубизма и експресионизма, са “На любовта съд-
бовната игра” (“Lásky hra osudná”, 1911), “Лелио” (“Lélio”, 1917), “За
делфина” (“Pro delfína”, 1923), “Папратова сянка” (“Stín kapradiny”,
1930), “Куцият странник” (“Kulhavý poutník”, 1936) и др. Фашисткият
режим го изпраща в концлагер, където прекарва последните шест го-
дини от живота си. Умира няколко дни преди освобождението. От по-
следния му период е стихосбирката “Стихотворения от концен-
трационния лагер” (“Básně z koncentračního tábora”, 1946), която излиза
посмъртно.
- от смъртта на **Йозеф Хора** (1891–1945) – един от големите чешки пое-
ти от междувоенния период. Поезията му е насыщена с нежен лиризъм
в духа на импресионизма и символизма: “Разцъфнало дърво” (“Strom v
květu”, 1920), “Струни във вятъра” (“Struny ve větru”, 1927) и др.

55 г.

- от смъртта на **Ярослав Квапил** (1868–1950) – поет, драматург и ре-
жисьор. Сред най-известните му творби са приказните пиеси “Прин-
цеса Памелишка” (“Princezna Pampeliška”, 1897), “Русалка” (“Ru-
salka”, 1901) и др.

30 г.

- от смъртта на **Ян Мукаржовски** (1891–1975) – един от основополож-
ниците на структурализа, основна фигура на Пражкия лингвистичен
кръжок. Неговата естетическа и литературоведска концепция е пред-
ставена в тритомните “Студии по чешка поетика” (“Kapitoly z české
poetiky”, I, II – 1942, III – 1948).

25 г.

- от смъртта на **Тоайен (Марие Черминова)** – (1902–1980) – забележи-
телна представителка на сюрреалистичната живопис.

Жоржета Чолакова